

EPERJESI LAPOK

Sárosmegye s városainak társadalmi és gazdasági érdekeit képviselő hetilap.

Az „Eperjesi Széchenyi-kör“ és a „Sárosmegyei gazd. egyesület“ közlönye.

Szerkesztői iroda:

Megyeház.

Ide intézendő minden a lap szellemi részét illető közlemény.

Kiadóhivatal:

Az eperjesi népbank helyiségeiben, főutca 2.

Megjelen: minden vasárnap.

Előfizetési ár: vidékre postán vagy helyben házhoz hordva:

Egy évre 5 frt — kr.
Félévre 2 frt 50 kr.
Negyedévre 1 frt 25 kr.

Hirdetési díj:

háromhasábos petit sor egyszeri hirdetése 5 kr., többszörös hirdetés jutányosabb.

Bélyegdíj: minden hirdetésért külön 30 krajczár.

Nyit-tér minden sor 10 kr.

Csendőrségünk és községi rendészetünk.

Ismételten volt alkalmunk hangsúlyozni, hogy a szükséges szellemi és anyagi erő hiányában megyénk területén a községi adminisztráció csak alakilag van keresztül véve

Meg van választva az átlag alig 20 frt fizetéssel díjazott községi bíró, egy pár forinttal díjazott albíró s többnyire fizetés nélküli 2 hites, két nagy község jegyzőjén kívül 351 község részére 32 körjegyző, kik azonban községi előjárásági tagoknak nem tekinthetők, mert úgyszólván kizárólag adóügyekkel vannak elfoglalva.

Ezekből áll a községi előjáróság s egyúttal a helyi rendőrség is!

A megyei hatóság illetve szolgabírók helyzetének megítélésénél figyelembe veendő az is, hogy megyénk csak 6 szolgabírói járásra van besosztva — minden szolgabírói járásra több mint 10 □ mértföld s átlag 64 község esik.

Ily szervezet mellett, ily községekkel megkötni a szolgabírókat még abban is, hogy a csendőrséget a közrendészet körébe tartozó ügyekben, teszem szökött eselések előállítására, fontos és sürgős közigazgatási teendők mikénti végrehajtásának ellenőrzésével meg ne bízassa — azonos a közig. hatóság hatályos intézkedésének lehetetlenségével.

Vegyünk egy példát. Irásban tétetik jelentés, hogy X. faluban egy eseléd megszökött s Y. faluban van. A járásbeli szolgabíró Y. község bírájának hasztalan írta postán, mert a községben posta nem lévén, jó ha minden hónapban egyszer elhozzák a falu leveleit, ír tehát a körjegyzőnek, ki azonban adóügyekben körúton van s csak mikor visszaérkezik, küldi el

(adandó alkalommal) a bírónak a szolgabírói rendeletet.

A bíró vagy rendet csinál vagy sem. Ez attól függ: bír-e elegendő tekintéllyel a garázdákkal szemben vagy sem. Rendesen nem bír s ez utóbbi esetben jelentést tesz a szolgabírónak s már akkor igénybe vehető a csendőrség, mert belbizonyult, hogy a község nem rendelkezik kellő erővel a közrendészet ügy elintézésére, azaz nem képes rendet csinálni.

Ily eljárás mellett szenved aztán a közigazgatás, szenved a község és szenved a bíró.

Míg ellenben, ha a szolgabíró hivatalná fel a csendőrséget határozatának végrehajtására — az hatásosan, gyorsan, a közigazgatás tekintélyének megfelelő határozottsággal hajtathatják végre s megelőzhetik a műveltség hiánya folytán elővetendő ellenállási s hatósági személyesítéseknek vétsége is.

Miután tehát a törvényhozás figyelembe nem vette, hogy a községi törvény a szükséges szellemi és anyagi erő hiányában végre nem hajtható, miután közigazgatási szervezetünk szerint a községi előjáróság a közigazgatás legalsó közege lévén, hiányos képessége miatt a legüdvösebb közigazgatási intézkedések dugába dülnek s a községek által teljesítendő körendőri ügyeket végrehajtani nem képesek — multhatlanul kell módrról gondoskodni, hogy a közigazgatási hatóság ezen lényeges hatásköre s a nagy községek egyik kiváló létevérdéke — a közrendészet ne csak a papíron, hanem tényleg is gyakorolható és ellenőrizhető legyen.

De hát ki legyen a közrendészet végrehajtó közege? A bíró nem, s a csendőrség — szabályai értelmében, csak azon esetben alkalmazható a közrendészet ügyekben, ha a helyi (azaz nem létező) rendőrség szervezeténél

fogva nem lenne képes kellő erővel fellépni.

De, ha csak közrendészet rendőri eset nem szerveztetik, megyénkben mindig azon eset álland fenn, hogy a helyi rendőrség — szervezeténél fogva — nem képes kellő erővel fellépni, s így de facto a szolgabírónak közrendészet karhatalma csakis a csendőrség lehet.

Azonban a mostani csendőrségi szabályzat egyenesen akadályozza ezt. A számos aprólékos surlódások, melyek e miatt a közig. szolgabírói hivatalok és a csendőrség között előfordulnak, csak hátrányára vannak a közszolgáltatnak s nines meg köztük ama szerkesztés összefüggés, mely a közig. érdekekben annyira kívánatos volna.

Legalább is igen furcsa és a jelenlegi állapot tarthatatlanságát leginkább jellemzi az, hogy egy őrsvezető a járásbeli szolgabíró felhívására azt mondhatja, hogy „majd ha ráérünk“.

Nem szabad jövőre a közbiztonság és közrendészet subtilis definitióját a csendőrségre bízni; nem szabad oly eseteknek előfordulni, hogy a szolgabíró közrendészet rendeletének foganatosítása, egy sokszor befolyásával csak fontoskodó csendőr altisztól függjön.

A szolgabíró csak akkor lehet felelős járásának közrendészetéért, ha akaratát gyorsan és pontosan végrehajthatja, ha valóban a községek rendőri feje.

És erre szerintünk csak két mód van. Vagy szervezni kell minden községben illetve minden jegyzői körben autonómikus rendészetet — a mire azonban sem pénzünk, sem arra képezett embereink ninesenek; — vagy intézzen a megye községe az országgyűléshez egy feliratot és pedig oly értelemben, hogy a csendőrség szolgabírói szabályzata módosíttassék, a

esendőrség szaporíttassék s úgy közbiztonsági mint közrendészet szem-pontból a politikai hatóságoknak feltétlen rendelkezése alá boesíttassék.

Kis-Szeben csatornázása.

K-Szeben aug. 10.

Igaza volt a szerkesztő urnak, midőn beesés lapjának mult számában megjegyezte, hogy Kis-Szebenben — a lakosságnak legjobb szándéka mellett is — a közbiztonság és rend nem fog megnyugtató fokot elérhetni és állandóan fenntarthatni mindaddig, míg a hatóságnak nem sikerülend a városnak tervszerinti csatornázását és utzáinak rendes kiburkoltatását foganatosítani.

Ugyanis a főteza keleti oldalán álló házak udvarainak egyikéből sem vezethető le a szennyvíz, miután a megégett elnyuló párkány birtokosa mintegy két év előtt befalaztatta a párkányt bekerítő falának mindazon nyílásait, melyeken át a jelzett házsor szennyvizei — embermelékzet óta — beszivárogtak a párkányba, hol is a földrétegekbe lassankint beszivódnak, eltűntek.

Ezen módja a szennyvízvezetésnek ugyan nem volt kifogástalan, de mégis tühőbb állapotot vont maga után a mostaninál, a midőn a nevezett házsor udvarai, különösen azok hátulso részei a párkányfali nyílások bedugaszolása következtében semmikép sem szabadulhatnak meg az összefüggő szennyvizektől.

Ezen kedvezőtlen és egészségtelen állapotot csakis egy zárt főcsatorna-nak kiépítése által lehetséges volna végleg megszüntetni, mely csatorna a belváros keleti oldalát körülkerítvén és a nevezett házsor udvarainak szennyvizeit mind felfogván, leveletné azokat a Tereza medrébe.

Ezen csatornának kiépítése Szeben szab. kir. városa legnagyobb szükségletei közé tartozván, szükséges volna, hogy a városi hatóság a legerélyesebben intézkedjék, hogy ezen főkanális esetleg az érdekelt háztuladonosoknak pénzbeli hozzájárulásával, szakértőileg megállapítandó terv szerint lehetőleg még e nyár folyamában építtessék ki.

Egy másik veszélyes pontja e városnak a már fentérintett Szanyik-féle párkányon kívül „a magyar koronához“ címzett szálló alsó vége, melyben stagnáló szennyvíz-tócsák mindig találhatóak. Ezen szennyvízgyűlem

TÁRCZA.

Nöegyleti közgyűlés.

(Kézirat)

Nem monok újságot vele, ha azt mondom, hogy a nők szeretnek és tudnak beszélni. Ertenek e mesterség mindenféle neméhez, a esevégek, esacsogás, fecsegés és több efélékhez, — de a szónokláshoz nem. Az ő beszédjük patak lassu moraja, szellő édes susogása, amely növekedve füttyölő szellő, hirtelen zubogó záporrá válik, mely menthetlenül nyakad közé ömlik . . . mely elől nines menekülés; czikkázik, villámlik, de dörgés nélkül. A dörgés a férfi tulajdona. Vanak kivételek, Miss Parnell, vagy Luise Michel, de ezek nem nők, ezek már némberek.

. Zöld asztal mellett, hol máskor komoly kopasz fejek, és aranykeretű papaszemek bámulnak a lefreesentett tentacsépek-re, most bóbítás francia kalapok és negédes női fejcsékek kandikálnak ki. Ragyogó szemek az előttük levő iv papírra irányozták, honnét-számok tarka tömege kaesintgát feléd, ékesen szólóan tanuskodva a nőszívek (és férfi erszények) jótékonyágáról, melynél fogva ennyi és ennyi szegény lett ellátva pénzzel, tűzfával, ruhával, élelmi szerekkel stb. És miközben szemek az öblös numerusok felett látszanak tévedezni, valójában szomszédnőjük ruhájára irányozták; belemélyednek a Marryson készitette plissé minden zugaiba, az écharpe genialis redőzetébe, irigy ámulattal nézik a casaque

merész szabását, a plüss és moirée antique izlésen alkalmazott díszét.

Még ninesenek teljes számmal jelen. Apró csoportok keletkeznek, társalognak időről, divatról, eselédekről, közbe egy kis medísance is becsuszik, melyet hamiskásan mosolyogva sugnak egymás fülébe, és mely aztán sugva teszi meg a körutat a társaságban.

— Látta a Munkácsy képét?
— Hogy ne.
— Nos hát hogy tetszik, ugy-e remek?
— Nagyszerű, de azért mégis haragszom az udvariattalra; összesen csak egy nőalakot festett.
Egy éles hang a jobb oldalról:
— Ismétlem, hogy elválnak.
— Lehetetlen.
— De kérem . . .
— Ugyan honnét hallotta.
— Biztos kutforrásból, a fodrászém mondta.

Egyszerre nyílik az ajtó. Három éltes hölgy lép be. Sietve köszönnek, leteszik felsőjüket, és nem gondolva a körülök levő zsbongással, nagy buzgalommal tanulmányozzák a kiadott jelentést, hol helyeslőleg bölintgatva fejükkel, hol rosszalólag rázva azt.

„Uram“ fordul egyikök az ifju pénztárnokhoz, ki a pusztá megszólításra ijedten rezzen meg, „Önök szerint házi szegényeim közül csak huszonkettő részesült segélyben, a huszonharmadik özvegy Mellesné pedig mitsem kapott; pedig tisztességes asszony, tiz gyermeke van . . .

„De kérem, hisz annak — a mint hallottam — fiatal férje van, még pedig a harmadik.

„Annál érdemesebb a segélyre, mert ezt is tartania kell.“

Egyszerre az elnöknek magas imponáló alakja tűnik fel, mellette az őszbe esavarodott phlegmatikus titkár.

A beszédes ajkakról eredt halk zsongás egy pillanatra megszűnik. A cseugyü éles sívító hangja hallatszik fel.

— Hölgyeim, megnyitom a gyűlést!
A titkár halk hangon olvassa a jelentést. Fade historia. Számok, számok és számok.

A szép arczokra önkénytelenül az unalom ólomsulya nehezedik; a selymes pillák le-lecsukódnak, a kebel megszorult érzelmei halk sóhajokban törnek utat, a szomszédnők egymás felé fordulnak, lassu beszélgetés kezdődik, és mire a titkár jelentés véget ért, egy kedélyes kis „plausch“-ban könnyebbült meg a szív.

Ezután jönnek sorra a kérvények. Vak emberek, béna férfiak, árvizes családok, leégett családok, kiházásitandó árvák — elintéztetik. A közzésvét csak egy helyütt élénkül: egy néma asszony kér segélyt. Asszony és néma, általános sajnálkozás. Tetemes segélyösszegben részesíttetik.

A társalgás különben a tanácsosnó tegnap esti soirée-járól folyik.

— Tudjátok asszonyok mi volt? és szűkebb körbe húzódnak.

— Micsoda, micsoda?

— Thea, semmi más, majd éhen haltunk.

A kis tanácsosnó a faírt hernyózöld ruhájában, tudjátok a négy év előtti athleta-bárlól csinálta a honeuróket a leányával, avval a tizennyéves komlóruddal . . .
. . . Csiling, csiling, csiling . . .

— Hölgyeim, esendet kérek. Most jön a gyűlés legfontosabb tárgya. A felolvasott titkári jelentés — a mint észre méltóztatott venni — sajnálattal constatálja szomorú pénzügyi viszonyainkat. Rendkívüli bevételi forrásokhoz kell tehát folyamodnunk, minél fogva az elnökség egy táncvizigalom, vagy eféle különösen jelmezes mulatság rendezését szerfölött kívánatosnak tartaná. Mindenekelőtt azonban sziveskedjenek ez ügyről becses véleményeiket elmondani.

Erre aztán megered a beszéd árja. Nem tartanak bombastikus szónoklatokat, vagy rőfnyi speecheket, csak egymásköz cserélik ki gondolataikat.

X.-né urhölgynek két eladó leánya van. Az egyik énekel, a másik zongorázik. Ő tehát egy hangverseny mellett buzgolkodik.

Az indítvány titkos czélzata sejtetvén, nem talál visszhangra.

Y.-né urhölgy — érdekes özvegy — kiváló hajlammal bír a színművészet iránt, most is kész volna Juliát eljátszani — egy alkalmas Romeoval. Ebbeli ajánlatát meg is teszi.

Titkos elszőrnőködés.
Z.-né praktikus asszony, legjobb lesz táncmulatság. Ő csak azt mondja.

E vitában kifáradt hölgyek ebben állapodnak meg.

Balambéryné ő nagyságának ekkor hirtelen eszébe jut, hogy neki van az ósanjától egy nagyszerű moirée antique viganója fekete bársony pruszlikkal, ami kis igazítás mellett pompás magyar jelmez volna.

Eudoxia nagysám is visszaemlékezik ekkor, hogy minő diadalokat aratott ő egykor Colombine jelmezében. Ebben hódította meg

legnagyobb részben onnét veszi eredetét, hogy a nevezett szállónak tőszomszédságában levő téglavető utcában régebben fennállott nyílt kanális, főképp annak alsó részlete — a magasabban fekvő országút által elzárva, az idők folyamán majdnem teljesen beiszapoltatott, és így eszéknél a téglavető-utca felső és lejtősen lefutó részéből az esővíz nem a régi átjárhatlan árokba, hanem a nevezett parkányba ömlik be. Ezen régebben fennálló ároknak kitisztítása és a fent tervezett főcsatornának alsó részletébe való bevezetése a második elodázatlan feladata a városi hatóságoknak.

A harmadik sürgős teendő a főútcának kiköveztetése. Ugyanis a főútcának keleti oldalán a 39. számú háztól kezdve a város közepe tájáig, ugyiszinte a főútcza felső részén a Gergely-féle ház közelében, nemkülönben a kolostor környékén mélyen fekvő sárgódrók léteznek, melyeknek szárazra tétele az általános esatornázás keresztülviteléig rendszeres kavicsolás által lenne elérhető. A főútcának külleme általában véve ezen benyomást gyakorolva, hogy annak tisztántartására nem fordítatik a kellő gond, jó volna, ha a hatóság azon piszok- és törmelék-gyülemek mielőbbi eltávolításáról gondoskodnék, melyeket a 83. számú ház (olvasó-kör), nemkülönben a 87-ik és 94-ik számú házak előtt találhatók.

A szétszórtan elhelyezett 6 husvágószék, melyek sok alkalmat szolgáltatnak az illető házak beszenyezésére, már az ellenőrzés megkönnyítése szempontjából is egy arra való épületben volnának egyesítendőek.

Egyáltalában sok itt a teendő s csak nagyjában jeleztem ama teendőket, melyek egészségügyi és szépségügyi szempontból a legelső sorban elővándók. Hogy vajon fog-e e tekintetben valami történni s honnét és mi módon hozzuk össze a „nervum rerum gerendarum”-ot, az még a jövő titka.

Fürdői level.

Czeméthén, 1886. évi aug. 9.

Tekintetes Szerkesztő úr!

Azon előzékenység, melyvel tek. Szerkesztő úr a közönség köréből eredő közleményeknek s nevezetesen a fürdői életet ismerető tudósításoknak becses lapja hasábjain tért engedni szokott, felbátorít azon kérelemre, hogy jelen tudósítást is hasonló figyelemben részesíteni sziveskedjék.

A kik Czeméthét kicsinylik, ezek Trouville, Ostende, Schweiningen, vagy Nizza nagyszerűségének behatása alatt a sokat látott világi souverain mosolyával ajkukon blazirtan odavetik: „Fi done”, minő unalmas kis zugfürdő! Ezt azonban — ismétlem — csak nagyon elkényeztet inyenek mondják, kik Wiesbadenben alul nem adják. Mert aki itt Czeméthén kellemesen szórakozni kíván, ebbeli igényeit mindenkor kielégítheti. A szeméthei szórakozások közül első helyen említendő a társas kirándulások, melyek itt, erre alkalmas helyek bőségében, gyakorta rendeztetnek. Ezek azon előnnyel is bírnak, hogy lehetőleg jutányosak, amennyiben gyalogszerrel szoktak végbe menni, amit Cicero utódjai ugy fejeznek ki, hogy „per pedes apostolorum”.

Legutóbb Szinyey Merse Bertalan ő nagysága rendezett ilyen kirándulást Szinyére, melynél az itt időző családok majdnem mindegyike képviselve volt. A kirándulók ő nagysága által a legszélyesebb fogadtatásban részesítettek. A közbecsülésnek örvendő háziúr igazi magyar vendégszeretettel lucullusi ebédet is rendezett vendégei tisztelére, melyet számos sikerült toaszt fűszerezett. A kirándulók most is lelkesedéssel emlékeznek meg

eme szép és kedélyes napról, mely valóságos ünneppélylyé nőtte ki magát.

A fürdővendégek kedvenc kirándulási helyei: a regékkel körülszórt „örögkő”, az útféle erdei esárda, mely a „Zabiana” regényes és bizonyára valami krimináls eseménytől vett nevét viseli, továbbá a Svinka-völgyi kilátás, hol mintegy tíz községnek, a Svinka folyónak, valamint a nagysárosi vár romjainak gyönyörű látkepe tárul a szem elé. A kirándulók egy másik Mekkáját képezi a savanyuvízi fürdő. Az oda való kirándulásoknak legfőképp az kölesönöz érdekelt, hogy a vándorok az egymást átszelő erdei testvérutak forrásait hasonlósága következtében igen gyakran eltévednek.

A kirándulásokról szólva, meg kell emlékeznünk a málnázásról is, melyre itt bő alkalom kínálkozik, s melyet a fürdővendégek előszeretettel gyakorolnak.

Igen kellemes feladat rám nézve a f. hó 8-án itt megtartott, valóban sikerült hangversenyről referálhatni, melyet Dessewfy-Hódossy Anna és Elischer-Thör Vilma úrhölgyek szakavatottan és kiváló művészekkel rendeztek. A hangverseny műsora felette érdekes és változatos vala. Spengler Anna és Putschalko Marianne úrhölgyek elragadó éneke mellett Makovitzky Gizella úrhölgy ismét művészi zongorajátéka és Elischer Henrik úrnak remek gondorkázása oly művészetet nyújtottak, mint a milyben egyáltalában csak ritkán van alkalom gyönyörködni. A nagyszámú hallgatóság ki sem fogott a viharos tetszésnyilvánításokból, melyekkel minden egyes piézet jutalmazott. Azonkívül a hölgyek díszes esokrokkal lettek kintutve.

A műsor befejezte után egy kisebb körű társaság maradt a teremben, gyönyörködve M. B. úrhölgy és B. M. úrnak zongora-és hegedűjátékában.

Éjféli körül járt az idő, midőn az utolsó hangfutam rezgett át a termen, élénk visszhangot kelte azok szívében, kik az éj sötétjében Eperjesre visszautaztak.

Ezeknek felemlítése után az érem másik oldalát sem hagyhatjuk figyelmen kívül. Mert bármilyen mulatságos és kedélyes is Czeméthén, másrészt nem lehet tagadni, hogy nem egészen ment azon hiányoktól, melyek a kisebb-szerű fürdőhelyek sajátosságai közé tartoznak. Így mindjárt a postaközlekedés az, mely kívánni valót hagy fenn. Az egyszerű levelek rendszeren érkeznak ugyan, de csomagok, ajándék- és pénzeslevelek csak másodnapra, ha pedig vasárnap talál közbeesni, ugy pláne csak harmadnapon adatkant át, kivéve, ha küldőnek utján intézkedik az ember. A vendéglőben való kiszolgálást sem íti meg a méltányosan igényelt mértékét. Igaz, hogy ennek legkiválóbb oka az, miszerint a fürdővendégek közül csak igen kevesen érkeznek a vendéglőben. A főbaj pedig abban keresendő, hogy a vendéglőben étlapot sehol sem látni, a Czeméthén kiránduló vendég ily körülmények között teljesen a fizető pénzér szeszélyének van kiszolgáltatva.

További megjegyzésem az, hogy a harmadrendű fürdőszobák padozata, kádjai s általában felszerelése megelégetően desolált állapotban vannak. Ezen körülményt egyébiránt az magyarázza meg némileg, hogy a fürdők díja 15 kr. Ily díjért sokkal jobbat kívánni persze nem lehet. Az Eperjes és Czeméthén között fentartott omnibusz naponta kétszer közlekedik s a társulatnak kétszertele-nül nagy költségében van. Ennél az a baj, hogy egyszerre csak 5 személyt szállíthat s ugy bizony megtörténik, hogy a kirándulók egyike-másika olykor visszamaradni vagy külföldön kocsit bérelni kénytelen. Viszont azonban latba kell vetnünk azt, hogy ha méltányosak akarunk lenni, és tekintve, hogy többnyire 2—3 személy utazik oda-vissza, e czímen

A felfordult világ.

A milyen pechem nekem lenni szokott, bizony megtörténhet rajtam, hogy lesznek olyanok olvasóm közt, kik az alább elbeszéléndőket nem fogják elhinni, azért is előre becsátom, hogy mindenkor kész vagyok mindazt, a mit itt elmondandó vagyok, eredeti okmányokkal bizonyítani.

A törvényszéki tárgyalások legkedvesebb passzióm közé tartoznak és ha más dolog nem volna, egyebet sem tennék soha, csak járnám a törvényszéket, hogy minden tárgyalásnál jelen lehessék.

A nyári hónapokon, midőn minden tisztességes ember arnyas helyet keres, a hová a nap heve elől bujják, én a törvényszéket járom bűnügyi tárgyalásokat végig hallgatni.

A bírák már együtt voltak és pár percz mulva belépett a vádló és nagy bámulatomra ekképen adta elő vádját:

„Engem azon ritka szerencse ért, hogy tizenegy éves koromban mindkét szememre megvakultam, a mely boldogságot egészen harminczharmadik évemig háborítlanul élveztem. Pár héttel ezelőtt azonban dr. Gregus híres szemorvos ur magához esalt, leültetett és minden ellenzésem dacára egy kis szúrás által, melyet szememen eszközölt, visszaadta szemem világát; beperelem tehát Gregus doktor urat és vádolom boldogságom megtéréséért!”

Kimondhatlan azon boldogtalanság, mely e műtét következtében engem ért.

A midőn az utetzára léptem ki, bámulva láttam, hogy látok. De mit láttam? Láttam, hogy nem lát az ember valamire valót; láttam, hogy igen gyakran kell szemet hunyni;

e társulattól nagyobb áldozatot nem követelhetünk.

Allandó fürdő-zenéről sines itt gondolkodva, mert kétségtelen, hogy az a fürdőben való tartózkodást megdrágítaná; a társulat intenciója pedig az, hogy az ítlét minél olcsóbb legyen. Ezen hiányoktól eltekintve az itt-időzés igen kellemes. Bizonyítja ezt az a körülmény, hogy a fürdő vendégei csaknem állandóak; igen sokan már a jövő évre is biztosították jelenleg birt lakhelyiségeiket előjegyzések által. Annit mondhatok, hogy sajá-nalattal látjuk a nyári évadot vége felé sietni, mert a nyár vége meghozza a búcsuzás keserveit s itt kifejlődött szép társas együttlét felosztását.

Dr. Steinbach Vinceze.

Külömfélék.

Fényes esküvő. Dr. Schmiéd Gyula orsz. gy. képviselő kedves és szeretetre méltó leányát Honkát f. hó 10-én vezette oltárhoz barátsági Porzolt Gyula miniszteri titkár. A fényes esküvőt, mely az evang. templomban folyt le, a menyasszony atyjának házában 50 terítéki nagy ebéd követte. Jelen voltak az esküvőn városunk intelligentiájának nagy részén kívül dr. Schmiéd Titusz budapesti ügyvéd családjával, Schmiéd Ottó leányával, Kéler József kassai törvényszéki elnök családjával, öv. barátsági Porzolt Jenőné, a vőlegény három fivére, dr. Csatóry Ágost budapesti orvos stb. Az ebéd után pezsgő jó kedvvel az egész társaság az örömapa gyönyörű kertjébe rándult le, hol a fekete sereg már várta a lakadalmas népet s midőn mindnyájan megérkeztek, reá zendítette a „király himnusz”-melyet később a talp alá való esárdit követett és folyt a vig táncz késő éjjeli órákig. Vacsora közbe a toasztokban sem volt hiány. A boldog házaspár másnap a déli vonattal távozott el.

Leleges hölgyeink. Teljesen megbízható forrásból vesszük ama hírt, hogy a sirokai volt vöröskereszt-egylet összes hölgyei egyhangulag elhatározták, hogy a magyarosító egyetleb tömegesen lépnek be s egy főkegyletet alakítanak. Tudtuk mi azt, hogy a magyar nő nem lehet természetes s egyedüli hivatásától — a hazafias működés terétől sokáig távol tartani, mert szíve-lelke oda vonzza őt. Üdvözöljük hölgyeinket e téren. Valóban szükség, nagy szükség van rájuk; sokat, igen sokat várunk tőlük. Karolják fel e szerény anyagi viszonyok között tengődő, de nagy horderejű egyletet. Ragadják kezükbe ok ama szent zászlót, melyet a magyar állameszme érdekében a Kárpátok tövében kitűntünk. Szerezzenek ezen eszmenek minél több hívót és apostolt s az eredmény nem fog elmaradni. Diesőség a sirokai járás hölgyeinek! Felső-és alsó-tarajai, tapolyi, szekesői és makoviczai járás derék hölgyei! kövessék e lelkes példát, lépjenek be önök is a magyarosító egyetleb, alakítsanak önök is főkegyleteket s versenyezzenek a sirokai járás nemeskeblű magyar hölgyeivel s nevük és példájuk országszerte lelkes visszhangra talál.

Kinevezés. A közlekedésügy-miniszterium Zathureczky Zoltán postahivatali gyakorlatot, ki helybeli postahivatalunknál még csak igen rövid ideje van, de már is bírja közönségünk kedvelését, a budapesti főposta hivatalhoz postatisztáé nevezte ki.

A hat sz. kir. város konventje — Bártán tartott közgyűlésén, többek közt határozatba ment, hogy a superintendentiális honorárium, a hitközségek megterhelése nélkül felemeltesék; hogy az eperjesi collegiumnak a kerületi konventeken egy szavazata lesz s hogy az eperjesi tanárok: u. m. Vandrak András, Tillisch János, Otrókői-Végh Dániel s Haitsh Lajos elfhunyta felett

jegyzőkönyvi részvénytájkozat vétessék fel. A legközelebbi kerületi convent Késmárkon f. hó 17—19-ig fog megtartatni.

Az eperjesi nagy templom égése. Az e hó 11-iki éjjel sokáig emlékkébe maradand az eperjesieknek. Ilyen elemi zivatar és viharra a legidősebb emberek sem emlékeznek vissza. Este 8 óráttal reggel 6 óráig a láthatárnak északi, keleti és déli része nehéz sötét szürke felhőktől borított, másodperzen-kint vakítón felvillanó lángtenger volt, közbe közbe házakat megrendítő dörgésektől kísérve. E természeti dulakodó elemmel szemben, ritka természeti csudaképen, a láthatár nyugati oldalán, tiszta azurkék égbolton gyönyörűen ragyogott a hold. — Háromnegyed tizenkettőre volt, midőn egy minden képzeltet felülmúló robaj és dörgés között lentűtt a villám a nagy székesegyház kis tornyába. A villám gyújtott. A tűz azonban csak lassacskán terjedett, úgy hogy majdnem egy óra hosszat nem lehetett egyebet látni, mint egy nagyobb mécseshez hasonló lángot a kis tornyban. Midőn azonban a templom fedele átmelegedett s a mit kívülről látni nem lehetett, belül a fedél alatti gerendákon a tűz a fedél tetőzeig jutott, a templom egyszerre három oldalról lángba borult. Vége volt minden mentésnek. A lángok óriási hullámokban nyaldosták a főtornyot, milliárdnyi tűszikra szállt fel, sűrű nehéz füstgomolyagok között a magasba s ha a villámütést erős, sűrű s három óráig tartó zápor meg nem előzi, a város menthetlenül a tűz martaléka leend. Mert a mi ezután következett, az túlhaladja a leírást. Midőn a templom fedele teljesen lángba borult, az ezekre menő embertömeg tetlenül nézte a pusztítást — egyszerre egy nagyobb szikra felesap a főtornyra s egy-két másodpercz alatt, óriási fáklyaként, messzire világítva, lángban állott a — főtorny. Rémüllettel nézték, miként hullt a főtornyról a sok szikra, üszök és égő gerenda a szomszédos házakra s aggodva vártuk a pillanatot, midőn a torony nehéz kupolájának le kellend esnie. Kinos feszült várakozás között e pillanat is bekövetkezett! Midőn a lángok majdnem a kereszt tetőjeig felkúsztak, a torony tetőzete egyszerre derekában meghajlott s borzasztó zuhanással — a város nagy szerencséjére — ama egyedüli oldalra esett, hol kárt nem tehetett. Ezzel be volt fejezve az elem pusztítása s a tűz lassanként lepadott. . . . Nos és a tüztőltség? Nem szeretnők félreértetni. Tüztőltség ügyesek és bátrak. Harman közülök életük veszélyeztetésével felmástak az égő kis toronyba s leszedték onnan a kis haragot, ketten a sikamlós és felette meredek fedélen vakmerőn igyekeztek feljutni, — ismételtük: tüztőltség ügyesek és bátrak. De a tüztőltség szerek — Piripócsra valók, s tüztörlesztünk tehetetlenségé botrányos. A tüztőltség ott álltak az összesen négy darab feckendővel vizért kiabálva: két vén „paripa” ide-oda döcögött a malom-árokhoz, holmi apró puttonos hordócskákban hozva a vizet, miközben a tűz pusztíthatott. Hát nem nyomorúság ez! Van helyi szabályzatunk, melynek értelmében minden helybeli igaz és hámos állat ilyenkor kirendelhető, — egyetlenegy sem lett kiparancsolva! Már most, ha ninesen szélesed, akkor az egész város porrá éghetett volna. — Nem akarunk itt rekriminációkba becsákozni, eső után késő már a köpenyeg . . . de nem mulaszthatjuk el — az élet- és vagyonbiztonság érdekében — hangsúlyozni, hogy a jelenlegi állapot tarthatatlan s a mostani tüztörlesztünk botrányosan hiányos. Nem kételkedünk, hogy városunk képviselői módot fognak találni, hogy ügyes tüztőltségünk a kor követelményeinek képest szerveztessek, kellő eszközökkel (matafuego, gőz-

boldogult Bálintját, (hogy az Isten nyugosztalja meg, nagyon jó ember volt szegény, amikor józan volt, csak hogy ritkán esett ez meg rajta). A jelmez még egészen jó, hátha egy második . . .

Es lassankint eszökbe jut a többieknek is, hogy hiszen nem oly sokba kerül az egész.

Mindeniknek van valami a divatból ki ment régi ruhája, egy varró nő a házban és pár forintból kitélik a multság.

Telhat — legyen jelmez! — Az ufolagi határozat kész. A hölgyek hazá szállingóznak, hogy tudassák „örögjeik-ke” az örvendetes eseményt.

Most következnek a férfi szerepe, a dörgés. Az öregek hallani sem akarnak a dologról, nekik nem kell jelmez! — Az öregek maskarát sem a feleségek, sem a leányaikból; egy egyszerű multságba még csak eresztik őket, de jelmez multságba soha. És erősítésül nagyot csapnak ökleikkel az asztalra.

Ő nagysága göröcsöket kap, a „házi virágszál” könyvre fakad, és másnap vagy ötven hason tartalmu levél érkezik az elnök-séghez:

„Közbejött akadályok folytán egy jelmez-bálban nem vehetek részt. Nem lehetne-e a gyűlés ebbeli határozatát megváltoztatni?”

Oh hölgy! virág kél könnyű lép-ted nyomán, hajnal mosolyg, hova szemed derüje hat, szavad varázshatalmára felszárad a nyomor könyve, — sokat tehetsz, mindent tehetsz — de gyűlést tartani nem tudsz!

lami folyadékot töltött s újra elso npolygott. Felébredtem, és legnagyobb esodálkozásomra azt hallottam, hogy hallok!

E pillanattól fogva életem a bajok és szerencsétlenségek egész láncazolata. A hová csak halgatok, oly dolgokat hallok, amit nem szeretek hallani.

Hazajöttem feleségemhez és hallottam, hogy mily boldog ember voltam, amíg n-m hallottam; hallgatóztam leányom szobájátjánál és hallottam mint hallgat, épen egy fiatal ember esábitására; elmentem a színházba és hallottam, mint hallgatják magukat oly egyé-nek, kik sokkal jobban tennék, ha hallgatná-nak; elmentem a czukrázdába és hallottam, miként beszélnek tisztességes emberekről, csakugy hallás után, társaságba mentem és hallottam, hogy senki sem hallgat az emberre, ha valamit mondának neki; törvényszékhez mentem, és hallottam, hogy a bíró nem is hallgat az emberre. Szóval hallom, hogy az ember sohasem hall valami jót, és hogy a hallás hallatlan szerencsétlenség, a siketség pedig kimondhatatlan boldogság, a miért is panaszt emelek doktor Pántya ellen s kérem megbüntetését.”

A törvényszék tanácskozott és egy pár percz mulva ki lett mondva az ítélet, mely-szerint doktor Pántya elmarasztaltatik kétezer forintig kártérítés fejében, azonkívül pedig tartozik a felperesnek charlatanságáról annyit beszélni, mig az ismét megsejtül.

A felek eltávoztak és ismét belépett va-laki, aki ilyképen adta elő panaszát:

„Szerencsés véletlen következtében 18 éves koromban elvesztettem orromat. Mint-hogy elveszett orromat nem reklamáltam, be-esületes megtalálóra sem akadtam, aki vissza-

szivattyúk, elegendő hosszúságú tömlők) ellátassák s a tüzendészet a törvény értelmében jövőben szakavatottan és lelkiismeretesen kezeljék. Ne kíméljék a garasokat, midőn vagyonukról van szó. Itt a krajczárnyi spórolás egyértelmű ezereknek kidobásával. — Még egyet, városunk sokkal szegényebb, hogysem terjedelmének megfelelő tűzoltóságot tarthatna. A lakítsunk önkéntes tűzoltó-egyletet. Tagja legyen annak minden háztulajdonos, illetve fia, akár személyében, akár bizonyos váltásdíj lefizetése által. Alakítsunk ily önkéntes tűzoltó-egyletet, a szomszéd szepesmezei városok példájára. Ily módon könnyen elérjük azt, hogy lesz elegendő alaptőkénk, lesz kellőleg felszerelt tűzoltóságunk. Végre hozzuk be mielőbb a vízvezetékét, hogy minden pillanatban rendelkezésünkre álljon a szükséges oltóelem.

Miért szűnt meg a síroki vöröskereszt-egylet? A főkegylet e hó 9-én tartá meg évi közgyűlését, mely alkalommal ifj. Hedry Ernő következő indítványt terjesztett elő: A jelen társadalom főjellemvonása, hogy tagjai jótékony egyesületeket alkotnak s ezek közt kiváló helyet foglal el a vöröskereszt-egylet, mely céljáiért mindaddig lelkesültünk, míg sajnálatunkra arról meg nem győződünk, hogy épen a katonai elem — melynek első sorban válik javára — nemcsak hogy nem támogatja azt, sőt intőző körében az alkotmány elnyomására irányított törekvést nyilvánít. Szólok első sorban magyar és alkotmányos ember, nem lehet tehát előmozdítója oly elemnek, mely benne a két érületet tiszteli. Indítványozza, miszerint a vöröskereszt-egylet síroki főkegylete az előterjesztett indokok alapján mondja ki működése beszüntetését. Ezen indítvány elfogadotván, a vöröskereszt-egylet síroki főkegylete egyhangulag elhatározta, miszerint működését megszünteti, mert míg egyrészt a katonai körök részéről erkölcsi támogatásban nem részesült, másrészt attól tart, hogy az egyet szorgalmas működése által azon elemet erősítene, mely hazánk alkotmányára iránt, az utóbbi időkben történt eredmények után következtetve, kellő érzékkel nem bír. — Ezen határozat a főkegylet valamennyi tagjaival közöltetett s az egyet vagyona és iratai a megyei központi választmányhoz átértékeltek.

A kassai postaigazgatósági kerületben illetve megyékben f. évi szeptember 15-től kezdve még a következő postahivatalok bizatnak meg a m. kir. postakáreknépzár külső szolgálatával: Lubotin, Ormező, és Raszlavica.

Szinészek — Bártfán. A bártfai élet esendjét újabb egy ritka esemény zavarta fel, nevezetesen magyar színészek érkeztek ide, a mi valóban ritkán szokott megtörténni, képzelhetni tehát, mily nagy izgatottságba hozta Miklóssy Gyula ur ezen város polgárságát, midőn szintársulatával városunk ódon falai közé bevonult. Azonban elismerőleg kell nyilatkoznunk ezen város nagyobb részt német ajkú lakosságáról, a kik valóban nem várt partolásban részesítik a fentebb említett szintársulatot. A színházba járók legalább egyharmad része szót sem ért magyarul. Látható tehát, hogy egy ily szintársulat nagyon előmozdíthatná a magyarosodást, már ezen néhány előadásnak is mutatkozik a hatása, amennyiben sok szüle elhatározta, hogy gyermekét ezenül, a magyar nyelv elsajátítása végett, magyar vidékeken fogja iskoláztatni. — E hó 9-én volt az első komikusnak Arányi Dezsőnek a jutalomjátéka. Lukácsy Sándortól a „Zsidó honvéd” című darab. Sajnálatunkat kell kifejezni afelett, hogy azon mózes-vallásnak, akik az itteni zsidók között uralkodó minden bigótizmus dacára is elsőként látogatni a színházba (újabbán 17 zsidó

adta volna, és így boldogan folytak le napjaim, a mig e napokban doktor Cserkivel megismerkedtem, ki elaltatott és alvó állapotomban fejbőrömet addig huzta, míg új ortt huzzott nekem, és felebredve borzadva vettem észre, hogy ortt esavartak nekem. Haragomban hosszúra eresztém az orromat. Milyen boldog voltam, amíg nem volt orrom.

Sohasem esapták be az ajtót orrom előtt! Sohasem piszkáltak az orrom alatt, felebbalómtól soha sem kaptam ortt. Senki sem hánytá eddig szememre, hogy mindenbe beleütöm az orromat. Szóval boldog voltam. És most? Most szerencsétlen flótás vagyok, a kinek kedvetlensége meglátszik az orrán. Ha valami után tudakozodom, mindjárt mondják: „Mindennek belemártja az orrát.” Ha valamit észre nem akarok venni, orromra kötik. Ha nincs jó kedvem, azt mondják, hogy orrolok, ha halkán beszélnek, rám förmednek, hogy ne beszéljek az orromból. Mióta orrom megvan, a világ legboldogtalanabb embere vagyok és ezért kérem doktor Cserki megbüntetését.

A törvényszék tanácskozott és pár perc múlva ki lett hirdetve az ítélet, melyszerint doktor Cserki elmarasztaltatik kétezer forintig kártérítés fejében azon felől tartozik felperesnek annyi borsot törni az orra alá, a mig teljesen elveszti orrát.

A tárgyalásoknak vége volt. A bírák is, a közönség is haza ment. Én nem voltam tisztában magammal: álmodtam, e az egész vagy valamely mesés könyven olvastam-e, a mig a napokban fiókomban kerestem valamit és véletlenül e stenogram akadt kezembe, a mely ama törvényszéki tárgyalásokat gyorsírásban foglalta magában.

Ugy biz a!

vett bérletet) ezen darabban nem lehetek, mert éppen egy ünnepnapok előestéjén adattott elő és így meg lettek fosztva ezen éket valóban érdeklő darab szemlélésétől. Valóban ha tekintetbe vesszük azt, mennyire magyarosodott Bártfa város lakossága az utóbbi időben, képzelhető azon siker, melyet itt egy ily jó erővel működő szintársulat kifejtne. Kívánatos lenne, hogy több gond fordítanék a magyarosodás ily uton való terjesztésére s az állam némi segélyben részesítene azon szintársulatokat, melyek nem magyar ajkú vidékeken működnek. (G. V.)

A czemethéi fürdő vendégei aug. hóban. Mellesköz Frigyes áll. v. főmérnök Kolozsvár, De sewffy Árpád hivatalnok Eperjes, Lillia Hegedűs Mária Eperjes, Chagrin Josefa divatúrnő Eperjes, Saarossy-Kapeller Béla udv. titkár Bécs, Saarossy-Kapeller Carola Bécs, Elischer Gyula orvosudor Budapest, Csorba-Glősz Valeria Kassa, Heinze Hugó ügyvéd Selmeczbánya, Benezur Miklós hivatalnok Miskolc, Ladvenski-Novák Franciska Igló, Kotradov Mihály kanonok Eperjes, Elischer Boldizsár Budapest, Szabó Géza sárosmezei aljegyző Eperjes, Szabó Gezáné, Szabó Juliska Eperjes, Selmolli József urad. tiszt. A.-Széplak, Mattyasovszky Leoné Budapest, Rojkovics István kanonok Eperjes, Elischer Henrik gordonka-művész Kassa, Elischer Etelka Kassa, Keresztzeghy Hermina Budapest, Lillia B. D. kereskedő Eperjes, Lillia Zsigmond Eperjes, Mattyasovszky Leo k. sz. tiszt Budapest, Mahold János es. kir. százados Eperjes, Semsey Margit Eperjes, Barthos-Grünfeld Carola Budapest. Összes állandó vendég 39, ideiglenes 335, összesen 374. — Kelt Czemethén, 1886. aug. 11. A fürdői felügyelőség.

Hülyék intézete. A kormány segélyezése alatt álló nagyobb szabású hülyéintézet, a mely Budapestben, nagy-rókus-utca 36. sz. a. épül és 100—120 növendék számára lesz berendezve, október első felében fog megnyitni. Ez intézetben szegényebb családok kedvezményvel is helyezhetik el gyermeküket a vallás- és közoktatásügyi miniszterium utján évi 250 ft fizetés mellett, a mennyiben 25 növendékre, ily módon való elhelyezését fentartotta magának a nevezett miniszterium. Ez intézet a hülyék és gyenge elméjűeknek ápolása, oktatása és neveléséről gondoskodik.

Az éretlen gyümölcs. Mindenfelé látjuk, naponként tapasztaljuk, hogy az intőző körök minden törekvése oda irányul, hogy a közeledő kolera-veszély tőlünk elháríthatassék, a mi ugyan nagyon helyén van és nagyon természetes, mert ha a veszély akut jellegűt öltött, legtöbb esetben lábrakap a fejevesztés. Ebből a szempontból tekintve, most, midőn a kolera már magyar területen, a tenger partjain szedi áldozatait — nagyon is idején valónak találjuk minden erővel odahatni, hogy azok a körülmények, melyek a veszély városunkban lehető kifejlődését elősegíthetik, a legszigorúbban ellenőriztessenek. Tudjuk, hogy az ellenőrzésre hivatott közegek teljes erejükkel igyekeznek kötelességüket lelkiismeretesen teljesíteni, de látjuk azt is, hogy kötelezettségüknek a legjobb akarattal, a legjobb igyekezet mellett sem képesek megfelelni. Erre enged legalább következtetni az a körülmény, hogy büntetlenül engedik teljesen éretlen gyümölcsökkel uton-utfélen rontani a közegészséget s hagyják egyengetni a ragályos betegség beköltözésére az utat. A zöld és éretlen gyümölcsök, nevezetesen: a szilva, barack, körte stb. az emberi szervezetben még normális időben is iszonyu pusztítást véhetnek végbe s a legtöbb esetben hideglelést, hasmenést és a bélesatornálban heveny-hurutos állapotokat idézhetnek elő. Fontos és messzható jelentőségű dolog tehát az elárúsítás végett piacra került gyümölcsök ellenőrzése; bár nagyon jól tudjuk, hogy ezzel a kolera bejövetele elé nem emelünk áthághatatlant akadályt, beesempészhetvén az hozzánk a szél irányának egyszerű változása, mely a bacillusokat hozza szárnyain, de ezzel legalább elkövetünk mindent, a mi hatalmukban áll, arra hogy a vesz esetleges pusztításait a legszűkebb határok közé szorítsuk és azt lokalizáljuk. Igenigen fontosnak találjuk tehát az éretlen gyümölcsök ellen alapos egészségügyi rendszabályok szigorú keresztülvitelét. E napokban is tapasztaltuk, hogy nem az illetékes közegek hanem a városi főorvos volt az, ki egy ilyen éretlen gyümölcsöt áruló atyafit velős és jó akará dorgatórium mellett városunkból haza expeddiáltta.

Kereskedők figyelmébe. A kassai iparkamarától vettük a következő sorokat: a) Hivatalos tisztelettel értesítjük a tekintetes szerkesztőseget, hogy Franciaország és Románia közt ideiglenes szerződés kötött, — a francia vámvivatalok a Franciaországba érkező magyar vagy osztrák eredetű árukról származási bizonyítványok előmutatását ezenül nem követeli. b) A lüttieli es. és kir. consul jelentése szerint mozgalom indult meg arra nézve, hogy ott kereskedelmi muzeum létesíttessék, mely muzeum hivatala lesz Belgium kereskedelmi forgalmát a külfölddel előmozdítani. Ezen országgal való kereskedelmi összeköttetések élnékitése érdekében kívánatosnak mutatkozik az, hogy nagykereskedőink és iparosaink azon árukból, melyek Magyarországból Belgiumba kivitetnek, ezen muzeumba mintákat küldjenek. Kívitteli kereskedésünk emelése érdekében kérjük a tekintetes szerkesztőseget, miszerint az érdeklét közönség tudomására hozni szíveskedjék. Kívitteli tisztelettel: Novelly Sándor elnök, Deil Jenő titkár.

Kezdődik a tanév az eperjesi ev. ker. kollegiumban a jövő 1886/7-ik iskolai a beiratások a főgymnásiumban és a tanítóképző intézetben f. évi szeptember 1—4 napjain tartatnak, a theológiában és a jogakadémiában szeptember 1—8-ig. Későbbben jelentkezők csak elkészésüket igazoló bizonyítvány és folyamodvány alapján vétethetnek fel. A beiratásokat megelőzőleg aug. 30 és 31-ik napjain tartatnak a felvételi, javító- és esetleg magánvizsgálatok. Felvételi vizsgálat kötelező azon gymn. I. osztályba lépő tanulóknak nézve, akiknek a negyedik elemi osztályról kielégítő bizonyítványuk nincs és ezen vizsgálatért díj fizetetik. Különbön pedig az ilyen bizonyítványon ellátott tanulók, valamint minden más tanuló, a bizonyítvány alapján vétetnek fel. A kik tanulmányaik magánnevelésben folytatták s magánvizsgálatot akarnak tenni, azok a megelőző osztályról szóló hiteles kielégítő bizonyítványon kívül tartoznak mult évi holtartózkodásukról is közönségi bizonyítványt hozni. A tanítóképző-intézetbe valamint a tápintézetbe való felvételre nézve utbaigazást nyújt az igazgatóság. A theológiában a jogakadémiában a felvétel az érettségi bizonyítvány vagy a mult évi index alapján történik. — A coll. érvnyitő-ünnepély f. évi szeptember hó 5-én d. e. 11 órakor a coll. nagyteremben fog megtartani. Az előadások a főgymnásiumban és a tanítóképző-intézetben szept. 6-án, a theológián és a jogakadémián szept. 9-én kezdődnek. Hörk József coll. igazgató.

Az eperjesi kórház. Eperjes város kórházába az 1886-ik első felében, felvétetett fekvőbeteg 102 férfi, 83 nő, összesen 185 beteg. Ezek közül gyógyult 70 férfi, 58 nő, összesen 128, gyógyulatlant 1 férfi, 1 nő; meghalt 9 férfi, 8 nő; kórházban maradt 13 férfi, 13 nő. Ezek közül illetőségre nézve volt eperjesi 32, sárosmezei 113, idegen megyébeli 35, idegen országbeli 5. Vallásra nézve volt r. k. 131, gör. kath. 27, evang. 14, ref. 4, izraelita 9. Kezeltetett 60 belbeteg, 50 sebési, 72 bújakóros és 3 szembeteg. A halálozási esély e szerint igen kedvező, amit leginkább a város főorvosa dr. Lakner Árpád ügyes és tapasztalt gyógykezelésének és Herkely orvosnak köszönhetni. Ami a nemi betegség eseteinek nagy számát illeti, meg kell jegyeznünk, hogy a 72 esetből csak 20 esik a városra, a többiek megyebeli vagy idegenek.

Adóbehajtás eredménye. Julius havában a bártfai adókerületben behajtandó volt 75177 ft 33 kr. behajtott 4511 ft 79 kr. maradt hátralék 70665 ft 54 kr.; az eperjesi adókerületben behajtandó volt 140933 ft 28 kr. behajtott 10336 ft 05/2 kr. maradt hátralék 130096 ft 65 1/2 kr.; a girilti adókerületben behajtandó volt 42759 ft 30/2 kr. behajtott 2076 ft 25/2 kr. maradt hátralék 47683 ft 05 kr.; a kis-szebeni adókerületben behajtandó volt 48080 ft 39 kr. behajtott 3519 ft 79 kr. maradt hátralék 44560 ft 60 kr.; vagyis az egész megye területén behajtandó volt 306950 ft 30/2 kr. behajtott 20444 ft 46 kr. maradt hátralék 286005 ft 84/2 kr. Hadmentességi díjakban Julius havában behajtandó volt 14701 ft 43/2 kr. behajtott 111 ft 02 kr. tehát hátralék 14590 ft 41 1/2 kr. Összehasonlítva a f. évi Julius havi 20944 ft 46 kr. adóbefizetést a mult évi hasonló időszi 22688 ft 07 kr. befizetési eredményével, mutatkozik f. évi Julius havában 1743 ft 61 kr. keveslet, mely azon körülmény által, hogy a mult évi kedvezőtlén termés és takarmányhiány miatt gazdálkodó osztály szorult helyzetbe jutott és hogy a f. évi aratás csak most van folyamatban, igazoltnak tekinthető.

Közegészségi állapot a törvényhatóság területén Julius havában kedvező volt. Előtérben állottak az emésztő szervek bántalmak, különösen a heveny gyomor- és bélbántalmak, ritkábban észleltettek a légző szervek bántalmak, ezek is hurutos lobos alakban. A síroki járás két községében Sebesváralján és Osztroptakán a himlő több esete fordult elő, még pedig a következő számban. Sebesváralján 17 megbetegedés közül 11 felépült, 4 meghalt, 2 gyógykezelés alatt maradt. — Osztroptaakán 20 beteg közül 11 meggyógyult, 5 gyógykezelés alatt maradt és 4 meghalt. Eperjes egészségügyi állapota Julius havában a június havihoz arányitva nem javult. A hivatalos városi és járásorvosok által Julius hóban a megye területén gyógykezeltetett 206 fekvő, 525 járó, összesen 731 beteg.

Szt-István király ünnepe alkalmából ez évi augusztus hó 19-én a központi hálózat összes állomásairól Budapestre 50%-kal mérsékelte II. és III. osztályú személyvonatu menetdíjegyek fognak kiadni. E menettéri jegyek f. év augusztus hó 19-én valamennyi személyszállító vonalhoz — gyors és expressvonal kivételével — valamint az ugyanazon hó 20-án a reggeli órákban az illető állomásokra érkező azon személy-, omnibusz- és vegyesvonatokhoz adatkak ki, melyek az illető végállomásokról még augusztus hó 19-én indultak. A visszautazás augusztus hó 20-án délutántól kezdve közlekedő bármely személy-, omnibusz-, vagy vegyesvonattal — gyors és expressvonal kivételével — bezárólag augusztus hó 28-ig történik.

Kellemes meglepetés. Egy fiatal uracs az enyémfied fogalmánál nem lévén tisztában, olyan 520 frttal, okmányokkal és ezüstneműekkel indult utnak természetesen vasuton, a nagyvilágba az ó lubló fürdőből, a melyek teljességgel nem képezték sajátját. Az a fránya drót azonban gyorsan megvitte a személy leírását minden felé, még ide Eperjesre

is talán, hanem itt kiköltött éber rendőreink karmái között, hanem amint a közelebbi indóházhoz ért, a vonat megsem állt, midőn egy esendőr a coupé ablakába kikönyököltől hűsnek a szeme közé nézett és rendőri illedelmességgel azon kérdést intézte hozzá, hogy „D-hez van szerencsém?” „Igen!” válaszolt az illető. Ezen válaszra esendőrünk nyakára tette kezét a hűsnek ily szavak kíséretében: „Tessék velem sétálni!” „Ez jogtalanság!” mondá a fiatal hős. „Az ön fogalma szerint igen, válaszolt a esendőr, ami fogalmunk szerint csak a zsebeit leszünk bátrak illedelmesen vizsgálat alá venni, ha valjón nem találunk-e azokban olyan tárgyakat is, a melyek nem képezik önnek jogos tulajdonát.” Ugy történt, és az utazó hűsnek zsebeit megfalta 444 ft 63 kr. készpénz és két zálogcédzula 30 ft értékben. A detektív aztán a kejtáutató illedelmesen hazakísérte, természetesen per sup, illetőségi helyére. A megtalált pénzt és zálogcédzulát pedig megküldték a jogos tulajdonosnak.

A sebes-kellemesi zsidó-iskola. Megyénk tanfelügyelője vizsgálat alkalmával arról győződött a eg, hogy ezen iskola a lehető legrendelenebb viszonyok között áll fenn. Ennek folytán az iskola rendezését szigorú kötelességévé tette a hitközségnek, minek folytán már a jövő tanévtől egy második tanító felvételéről és az iskolának a szükséges taneszközökkel való felszereléséről, egyáltalán a nagyszámú tankötelek iskoláztatásáról gondoskodva lesz. Csak aztán legyen ezen nemes törekvésnek megfelelő eredménye!

Születések és halálozások. A 3 szab. kir. városban mult hóban született. Eperjesen 13 fi, 16 nő, összesen 29; Bártfán 9 fi, 10 nő összesen 19; Kis-Szebenben 2 fi, 4 nő, összesen 6 vagyis összesen 24 fi és 30 nő, összesen 54 gyermek. — Meghalt: Eperjesen 19 fi, 15 nő összesen 34; Bártfán 7 fi, 9 nő, összesen 16; Kis-Szebenben 2 fi, 3 nő összesen 5 vagyis 28 fi és 27 nő, összesen 55 egyén.

Orvos rendőri vizsgálat. Mult Julius havában rendőri vizsgálat 6 esetben foganatosított és pedig 2 hirtelen haláleset, egy önmérgezés, egy akasztás, egy aszkorban elhalás, egy szengőz általi megfúlás esete. Orvos törvényészki vizsgálat 10 esetben foganatosított és pedig egy 2 éves gyermeknek forró vízzel való leforrása N.-Sároson, a konyhatár mellett megégett 12 éves leány F.-Tarczán, a vaspálya által elgázolt 2 éves fi gyermek és azon kívül 7 könyv testi sértés esete.

Villámcsapás. Zsebfalván e napokban a villám a községen egy esürbe ütött le. Lemesen pedig a koresma melletti állásba, hol két furmányos tót volt meghúzodva a közelgő zivatartól. Minél inkább cikázott a villám, egyik tótunk annál inkább kezdett sápadni, midőn egyszerre csak egy erős esattanás és a tót atyafi legottan eszmájához kapva összerogyott, mit látva komja segítségére sietett és életre eleveníté, ekkor neki láttak a vizsgáldósnak, hogy miért rugott a eszma oly nagyot, s esudák esudája, a villám annak bő szárán be és az orrán ki jött anélkül, hogy a férfi testén egy veres foltot kívül más baj történt volna.

Gyujtogató. Jacekó András, osztrópatkai illetőségi egyént mult hó 28-án a esendőség letartóztatta, mert Zajacz István ternyei lakos Kovács mester házát, kinek szolgálatban állott, bosszúból felgyujtotta. A kár meghaladja a 400 frot, mi annál is súlyosabb a kárvallozotta, mert biztositva nem volt. A gyujtogató pedig várja bosszujának megbüntetését.

Letartoztatott esavargók. Valahogy igen megkedvelték a galicziai naplopók a mi girbe-görbe országunkat és lépten, nyomon elesipnek egyet kettőt, kik valamelyik falusi koresmában huzódnak meg a tikkasztó hőség-től és töltik napjaktak dözslelésben. Igy mult hó 29-én Krussó községben került két igazolvány nélküli galicziai zsidó esavargó is a hálóba.

Mi lett az órából. E napokban Kassa város egyik hoteljében megjelent egy borotvált képi és jámbor kinézésű fiatal legény a vendégek közt és jobbra balra hajlongás kíséretében úgy mutatta be magát, mint az ország különböző vidékét bentazott büvész, előadván miszerint egy idomított békaja is van s tényleg ki is vett széből egy áveget, melyben az idomított béka reszkett. Az élelmes büvész először is a b'kával kezdte meg előadását és állítván, hogy az anyiszor pontosan fog brekegni, mint a hányat az óra mutat. E czéllal tehát egyik vendégtől elkérte az órát, ez készséggel oda adta arany remontoir óráját. Egy kis hokusz pokusz után kilépett a művész a t'remből, és a kivánsi vendégek mai napig várják a béka óra szerinti brekégését és az óratulajdonosnak a remontoir óra helyett maradt emlékül a béka. Különbön az eperjesi rendőség nyomozza a tettest.

Az állami mén-fedeztetési állomások szervezése tárgyában a földm. miniszterium tudatja a törvényhatóságokkal, hogy a jövő évi fedezési állomások száma minden egyes megyében az idén kiosztott ménnek mennyisége által alkotott keretben mozoghat, vagy ha állomás létesíttetnek is, a mének száma ugyanaz marad. E szerint új állomásokat csak úgy állítanak fel, ha az e tárgyban kiküldendő bizottság valamely állomást ménekre érdemesnek nem tartana, ha valahol a mének kevesbitése ajánlatnak, végül ha a már fedeztetési állomással bíró közegek az ez iránt

alkotott újabb feltételeket el nem fogadják. Az állomással bíró községek annak megtartása iránt szeptember hó 10-ig kötelesek a megye alispánját értesíteni. A miniszter egyuttal tudatja, hogy a méntelep-parancsnokságok jövőre a takarmány szállítása iránt nem vállalkozóval, hanem a községgel fognak szerződni.

Hírek a szomszéd megyékből.

— **A kassai magyar köznevelődési egyesület** végre megalakult. Nagy és sürgős feladatok várnak ez új egyesület s ha az anyagi és szellemi támogatás az ügy fontosságához mérten erős és állandó lesz, úgy rövid időn fényesebb eredményt fog felmutathatni, mint az idősebb testvéregyesületek közül bármelyik. Mert Kassa város a etnografaiilag a legkedvezőbb helyen fekszik arra, hogy a magyar szellemet, magyar műveltséget és a magyar nyelvet gyorsan és hatalmasan terjessze minden irányban. Az értekezletet Comáromy László alispán hívta össze s nyitotta is meg, határos beszédben jellemezvén a mai kort, amely mohó vágygyal igyekszik a kultura legmagasabb fokát elérni. A napráti év — ugymond — tolyton megújul, de a mely nemzet a jelen kor haladásával nem akar, vagy nem tud lépést tartani, annak nincs megújulása, azt az óriási gyorsasággal futó népek áramlata elsöpri a föld színéről. Azért mi, kiket az ég kegye magyarkul teremtett, ne várjunk mindent nemzetünk érdekében a kormánytól, hanem igyekezzünk magunk is, hogy ama rétegeket megnyerjük a haladás, a köznevelődés és a magyarsodás eszméjének, kiknek erre minálunk égető szükségük van. Az éljenzéssel fogadott beszéd után az értekezlet kimondotta a köznevelődési egyesület létesítését és elnökül egyhangulag Comáromy Lászlót kiáltotta ki. Jegyzővé egyhangulag Vécsey József megyei árvászeki ülnök. Ezután az értekezlet az elnök indítványára szűkebb körű bizottságot küldött ki, melynek feladata az előmunkálatok megtenni és az alapszabályokat kidolgozni. Ezek megtörténte után fog az első nagygyűlés összehívattatni. A bizottságba megválasztottak: Münster Tivadar polgármester, Juhász Mihály,

dr. Stöhr Szilárd, dr. Luez Ignác, Lekly Gyula, dr. Klekner Alajos, dr. Stekker Károly, Fábán János, Koós Pál, Alth József, dr. Hohenauer Ignác, dr. Veredy Károly, Krausz Béla és Mauritz Rezső.

— **Kitüntetés.** Ó Felsőge Pagács Ferencz kassai kanonok és hittudornak a Boldogságos Szűz-Máriáról nevezett gagyfi ezimzetes apátságát adományozta. Hírlik, hogy a kassai seminarium rektorának van kiszemelve.

— **Párbaj.** Jeney Aladár és Grega Mihály Kassán e hó 10-én kardpárbajt vívtak, melyben Jeney Aladár jobb karján vágást kapott. A párbaj okául Jeneynek a „Pannonia” nyílt terében közölt ama nyilatkozata szolgált, mely szerint nyilatkozó Grega Mihálynak ajándékoz 11 frtot, melylyel ez utóbbi neki tartozik. A lovagiasság törvénye tehát, ha azt ezen esetből akarjuk levonni — úgy látszik azt kívánja, hogyha tartozásunkat merészli tőlünk kérni valaki, bankó helyett kardvágással fizessük ki a hitelezőt.

— **Öngyilkosság.** Istványi Gusztáv egy szép reményekre jogosító fiatal ember, e hó 7-én Hollóházán önkézevel vetett véget életének. A szomorú véget ért ifjú fia volt Istványi Ferencznek, a hollóházai köedénygyárosnak. Idegbetegség vitte az öngyilkosságra. A realiskolai és műgyetemi folyamok elvégzése után nagy tanulmányi utat tett Belgium, Német-, Franciaországban, Svájcban. Beszélt több nyugoti nyelvet, szépen játszott zongorán. Szóval művelt ifjú volt. Idegbaja azonban rohamosan fejlődött. Atyja minden áldozatot meghozott, hogy fiát kigyógyítsa, hidegvizgyógyintézetekbe küldötte. Mind hasztalan volt. A golyó gyógyította meg betegségét, de amely egyszersmind halálos sebet ejtett az apai szíven.

— **A gyermekek koresmázása.** Gagy-Bátor községből arról tudósítanak bennünket, hogy ott már az iskolás gyermekek is rákaptak a koresmázásra. Az élelmes koresmáros tekezöt állított udvarán, hova nemcsak a mindkét nemű felnöttek, de még a gyermekek is eljárnak, s ott töltik az egész vasárnap délutánt, részint bálmulva, részint játszva. Ennek aztán az a következése, hogy sem a templomban, sem az iskolában nem jelenik meg egy gyer-

mek sem, hanem ott nyüzszög a koresma udvarán, mulat a részegeken, s némelyik saját apja vagy ismerőse által leitatva, jókorán megszokja a koresmai mulatságot. De azt kérdezzük mi e szomorú állapottal szemben, hogy nines Gagy-Bátor községnek bírāja, aki a közérkölesiség érdekében megakadályozná, hogy serdülő gyermekek nyilvános mulatóhelyeken megjelenjenek? Vagy talán amilyen a község, olyan a bírāja?

Felolós szerkesztő: Hedry Bertalan.

HIVATALOS ROVAT.

Az eperjesi kir. ügyészségtől.

3781/ 886. szám.

1-3

Árlejtési hirdetmény.

A felügyeletem alatt álló eperjesi közp. fogházban ugyszintén a kis-szebeni, bártfal, svidniki, girálti s lemeszi kir. járásbírósi fogházakban letartóztatott összes foglyok élelmezése az 1887-ik évi január 1-től ugyanev évi december hó 31-éig bezárolag terjedő időre árlejtés útján fogván biztosítottatni, az árlejtés hatarnapjául **f. évi szeptember hó 13-ik napjának délelőtti 10 órája** tüzetik ki.

Az árlejtés az eperjesi kir. ügyészség hivatalos helyiségeiben fog megtartatni, hol az árlejtési feltételek is megtekinthetők.

Miről a vállalkozni kívánók ogy megjegyzzéssel értesítettek, hogy a szabályszerű bélyegjeggyel ellátott zárt írásbeli ajánlataik 600 frtyoi bánatpézz melléklése mellett az árlejtésre kitűzött óráig alulirt kir. ügyészségnél elfogadattanak.

Eperjes, 1886. évi augusztushó 9-én.

A kir. ügyész helyett:

Ribóssy

kir. alügyész.

5024 sz.

Hirdetmény.

A helybeli róm. kath. főtemplom leégett fedele helyett bádögfedél lévén felállítandó, ennek vállalkozás útján leendő biztosítása czéljából folyó hó 17-ik napjának délutáni 3 órájkor a városház tanácsstermében nyilvános árlejtés fog megtartatni. Eről a vállalkozni szándékozók azzal értesit-

tetnek, hogy az árlejtési feltételek folyó hó 15-ik napjától kezdve az árlejtés megkezdéseig a városi számvéveségnél megtekinthetők lesznek, s hogy az árlejtési írásbeli képesített ajánlatok megfelelő bánatpézzel ellátva a polgármesteri hivatalnál nyujtandók be.

Eperjes, sz. kir. város tanácsa 1886. évi aug. 12.
Fuhrman Andor,
polgármester.

NEM HIVATALOS ROVAT.

Gesucht

auf's Land zum sofortigen Antritte

eine Wirthin,

mit monatlich 12 fl. Gehalt. Dieselbe hat für die Herrschaft (2 Personen) zu kochen und zu bügeln.
Näheres die Redaction.

Eladó kályhák

többféle minőségben

felállítva megsemlélhetők

az eperjesi népbanknál.

Lakás kerestetik.

Egy jól butorozott, külön bejáratu, utczara nyíló

egy- vagy kétszobás lakás

kerestetik, fúteztán. Földszint előnyben részesül.

Ajánlatok „Garçon lakás” ezim alatt a kiadóhivatalba ezimzendők.

A Flórián utczai 35-ik számú házban

csipke-vergőde

nyílt meg.

E vergődében mindennemű és mindenféle csipkeverésben adatik az oktatás. A vergődébe való fölvétel szerény föltételek alatt mindennap történik.

Bővebb felvilágosítást ugyanott nyerhetni.

LIPPMANN KARLSBADI PEZSCÖ-PORA

A karlsbadi ásványvizekből nyert forrástermények segítségével készitve, tehát ezek minden hatályos anyagát tartalmaznak és minden gyógyító tulajdonait különös érvényre juttatják.

Étvágyat gerjeszt	Használata kellemes
Emésztést előmozdít	gyomorhajban szenvedőknek Hatása biztos Vade-mecuma
Felülmulhatlan hashajtó szer	

hivetes, gyors és biztos hatással.

Kellemes, olesó, kényelmes.
Egészséges! tehát üditő

minden csikarólag működő hajtószert pillulánál stb. előnyben részesítendő. Orvosilag ajánlva gyomor-, bél-, máj-, vese- és hólyag-bajoknál.

Elismert és sokat keresett háziszser.

Emésztési gyengeség vagy háborgatott emésztésnél, étvágyhiány, ülő életmód által előidézett gyomor és bél atoniakasság és evés utáni rosszullet, kellemetlen felbőfögés, fel-fuodás, gyomorhív, gyomorhajdalom, — nyomás vagy görcs — vértóduulás, fofájás, szédelés, migraine, vérekedés, aranyért — rendetlen székelés és makacs székrekedésnél. Approbál, szer kövérség ellen. **Valódi csak** akkor, ha minden adagon a védjegy **Lippmann** kezevonása látható.

Kapható minden bel- é külföldi gyógyszerárban 2 frt 15 kr beküldése mellett, egy eredeti doboz bérmentve küldetik egy doboznál kevesebb nem küldetik.

Központi szétküldés: Lippmann gyógyszerárba Karlsbadban.

Kapható eredeti dobozként 12 pár 2 frt, 1 pár :0 kr a következő uraknál: **Kassán:** Gallik. **Bártfán:** Toperezer. **Dobreczenben:** dr. Rotschnek **Miskolczon:** dr. Herez. **dr. Rácz M. nkácson:** Gottier. **Nyiregyházán:** Korányi, Lederer, Szopkó. **S.-A.-Ujhelyben:** Pinter. **Szatmáron:** Bosiu. stb.

Árverési hirdetmény.

Alulirt m. kir. erdőhivatal részéről ezennel köz-hírré tétetik, miszerint a soóvári faraktárban levő

8000 méteröl bükk hasábfa

folyó 1886. évi szeptember hó 10-én

d. e. 11 órakor zárt írásbeli ajánlatok útján el fog adatni.

Venni kívánók felhivatnak, miszerint szabályszerűen kiállított s 10% bánatpézzel ellátott írásbeli ajánlataikat a tárgyalás napjáig az alulirt erdőhivatalhoz nyujtsák be, hol a hivatalos órákban az árverési és szerződési feltételek is megtekinthetők.

Soóvárt, 1886. évi augusztus 7-én.

M. kir. erdőhivatal.